

VANHEMPIEN BAROMETRI

2011

Peruskoululaisten vanhempien näkemyksiä kouluhyvinvoinnista

Suomen

VANHEMPAINLIITTO

SISÄLLYSLUETTELO

1. Johdanto	4
2. Kyselyn suorittaminen ja vastaajat	5
3. Koulun tilat	6
4. Luokan työskentelyilmapiiri	7
5. Oppimisen tuki koulussa	8
6. Lapsen viihtyminen koulussa	9
7. Koulutyön määrä	10
8. Koulupäivän ja lukuvuoden rakenne	10
9. Kouluruokailu ja koulumatkat	12
10. Kodin ja koulun yhteistyö	13
11. Vanhempien osallisuus koulun toimintaan ja lapsen koulunkäyntiin	16
12. Lasten terveys ja hyvinvointi	18
13. Miten kouluhyvinvointia tulisi vanhempien mielestä jatkossa kehittää?	19
14. Miten opetusryhmän koko vaikuttaa vanhempien mukaan kouluhyvinvointiin?	21
15. Miten koulun koko vaikuttaa vanhempien mukaan kouluhyvinvointiin?	21
16. Havaintoja ja kehittämisehdotuksia	22
17. Liite: kyselylomake	

1

JOHDANTO

Perusopetuksen kehittämisessä on kiinnitetty viime vuosina yhä enemmän huomiota kouluhyvinvointiin. Tutkimusten mukaan kouluhyvinvointi ja oppiminen kytkeytyvät toisiinsa: kouluhyvinvoinnin edistäminen tukee ja vahvistaa lasten oppimista. Myös opettajien hyvinvointi koulu yhteisössä heijastuu ja vaikuttaa oppilaisiin. Kouluhyvinvointia on lisätty koulu yhteisöissä muun muassa ongelmia ehkäisemällä ja varhaista puuttumista vahvistamalla, koulukiusaamista vähentämällä, oppilashuoltoa kehittämällä ja oppilaiden osallisuutta tukemalla. Toimiva ja aktiivinen kodin ja koulun yhteistyö on kouluhyvinvointia vahvistava tekijä.

Suomen Vanhempainliitto selvitti keväällä 2011 Vanhempien Barometri -kyselyllä peruskoululaisten vanhempien näkemyksiä kouluhyvinvoinnista. Vanhempien Barometri -kysely toteutettiin kolmatta kertaa; vastaavat kyselyt on tehty vuosina 2007 ja 2009. Vanhempien Barometri -kyselyllä Vanhempainliitto tuo esiin vanhempien näkemyksiä kouluhyvinvoinnista ja osallistuu siitä käytävään keskusteluun.

Vanhempien Barometri -kyselyssä keskitytään erityisesti oppilaiden kouluhyvinvointiin. Kyselyyn on valittu sellaisia kouluhyvinvoinnin osa-alueita, joihin vanhemmat pystyvät ottamaan kantaa. Keskeisiä teemoja ovat koulun tilat ja toimintatavat, koulupäivän rakenne, oppimisen tuki ja oppilashuolto sekä kodin ja koulun yhteistyö.

Kyselyn tulokset luovat kuvaa siitä, miltä kouluhyvinvointi vanhempien näkökulmasta näyttää. Kyselyyn on vastannut ala- ja yläluokkalaisten vanhempia, mikä mahdollistaa tulosten vertailun ala- ja yläkoululaisten vanhempien välillä. Kyselyn tulokset osoittavatkin, että monen kouluhyvinvointiin liittyvän teeman kohdalla ala- ja yläkoululaisten vanhempien näkemykset eroavat selvästi toisistaan. Kyselyyn vastasi lisäksi joukko erityistä tukea saavien lasten vanhempia, mikä mahdollistaa kouluhyvinvoinnin tarkastelun heidän näkökulmastaan.

Suomen Vanhempainliiton tekemät kolme Vanhempien Barometri -kyselyä sisältävät osittain samoja kysymyksiä, mikä mahdollistaa tulosten vertailun tiettyjen teemojen osalta. Jokaisessa kyselyssä on ollut mukana ajankohtainen teema, jolla etsitään vastausta ajassa liikkuviin kouluhyvinvoinnin kysymyksiin. Kevään kyselyssä vanhemmilta kysyttiin lasten terveydentilasta, huolta aiheuttavista kasvuympäristön tekijöistä sekä vanhempien yhteisten pelisääntöjen tarpeellisuudesta. Nyt valmistuneessa kyselyssä kodin ja koulun yhteistyön teemoja selvitettiin aikaisempaa tarkemmin.

Kiitämme Vanhempien Barometriin vastanneita vanhempia sekä kyselyn toteuttamisen mahdollistamisesta Alli Paasikiven Säätiötä.

Helsingissä 11.8.2011

Suomen Vanhempainliitto

Tuomas Kurttila
Toiminnanjohtaja

Tuija Metso
Erityisasiantuntija

2

KYSELYN SUORITTAMINEN JA VASTAAJAT

Vanhempien Barometri -kysely toteutettiin verkkokyselynä. Viesti kyselystä lähetettiin sähköpostitse Suomen Vanhempainliiton jäsenenä olevien vanhempainyhdistysten yhteyshenkilöille (1528 kpl), joita pyydettiin välittämään sitä eteenpäin koulun ja paikkakunnan kouluikäisten lasten vanhemmille. Kysely oli auki 8.4.–1.5.2011 välisenä aikana.

Kyselylomake koostui kouluhyvinvointiin liittyvistä väittämistä ja monivalintakysymyksistä sekä muutamista avokysymyksistä.

Peruskoululaisten vanhemmille suunnattuun kyselyyn vastasi 1621 vanhempaa. Vastaajista 88,7 % oli naisia ja 11,3 % miehiä. Runsas puolet (55,8 %) vastaajista oli 40–49-vuotiaita, kolmannes (33 %) 30–39-vuotiaita ja 10,1 % 50–59-vuotiaita. Alle 30-vuotiaita oli vastaajissa 0,9 % ja yli 60-vuotiaita 0,3 %. 44 %:lla vastaajista oli ammattitutkinto, 30,6 %:lla yliopistotutkinto ja 16,6 %:lla ammattikorkeakoulututkinto.

Valtaosa vastaajista oli Etelä-Suomen läänistä (66,7 %) ja Länsi-Suomen läänistä (22,1 %). Itä-Suomen läänistä vastaajia oli 5,2 %, Oulun läänistä 2,4 % ja Lapin läänistä ja 3,5 %. Tyttöjen (51,8 %) ja poikien (48,2 %) vanhempia oli vastaajissa lähes yhtä paljon.

Vastaajien lapsista 75,3 % oli perusopetuksen 1.–6. luokilla ja 24,7 % perusopetuksen 7.–9. luokilla. Lapsia oli kaikilla perusopetuksen vuosiluokilla siten, että eniten lapsia oli neljännellä luokalla (15 %) ja ensimmäisellä luokalla (13,6 %) ja vähiten yhdeksännellä luokalla (6,3 %). Muilla luokka-asteilla lapsia oli 9,2 %:sta 12,9 %:iin. Vastaajien lapsista 9,1 % sai oppimiseen erityistä tukea. Erityistä tukea saavista 61,4 % oli poikia ja 38,6 % tyttöjä.

Vastaajien lapsista 42,2 % oli kouluissa, joiden oppilasmäärä oli 251–500. Lapsista 34 % oli 50–250 oppilaan kouluissa ja 17,3 % yli 500 oppilaan kouluissa. Alle 50 oppilaan kouluissa lapsia oli 3,6 %.

Suurin osa (60,4 %) vastaajien lapsista opiskeli luokassa, jonka oppilasmäärä oli 21–30. Lapsista 34 % oli 11–20 oppilaan, 3,4 % alle 10 oppilaan ja 1,9 % yli 30 oppilaan luokissa.

Kyselyyn vastanneista alakoululaisten vanhempia 42,6 % ja yläkoululaisten vanhemmista 30,3 % oli vastaushetkellä mukana vanhempainyhdistyksen toiminnassa.

3 ■ KOULUN TILAT

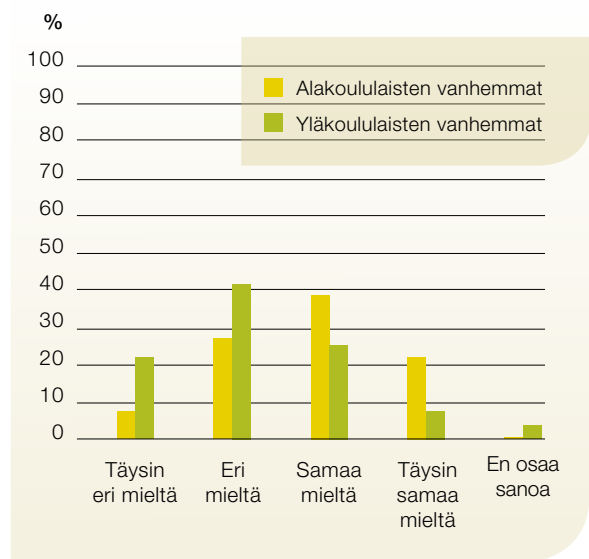
Keskeiset tulokset

- Neljännes vanhemmista kokee, että koulurakennuksen terveellisyydessä on ongelmia.
- Kahdeksan kymmenestä vanhemmista pitää koulun tiloja siisteinä ja seitsemän kymmenestä turvallisina, mutta vajaa puolet yläkoululaisten ja kaksi kolmasosaa alakoululaisten vanhemmista viihtyisinä.
- Kolmannes yläkoululaisten ja vajaa kaksi kolmasosaa alakoululaisten vanhemmista kokee, että koulun piha houkuttelee ulkoilemaan.
- Runsas puolet vanhemmista pitää kouluympäristön liikennejärjestelyjä turvallisena.
- Runsas kolmannes vanhemmista pitää koulun tiloja liian pienenä oppilasmäärään nähden.
- Runsas kolmannes alakoululaisten ja vajaa neljännes yläkoululaisten vanhemmista pitää lapsen opetusryhmää liian suurena.

Suurin osa (66 %) vastaajista piti koulurakennusta terveellisenä. Neljännes (25 %) vastaajista oli kuitenkin sitä mieltä, että koulurakennuksen terveellisyydessä on ongelmia (sisäilmaongelmia, homeongelmia tms.).

Enemmistö vanhemmista piti koulun tiloja siisteinä (82,4 %) ja turvallisina (73,1 %), alakoululaisten vanhemmat hieman useammin kuin yläkoululaisten vanhemmat. Silti vain vajaa puolet (47,2 %) yläkoululaisten vanhemmista ja 65,7 % alakoululaisten vanhemmista piti koulutilaa pihoineen viihtyisinä. Erityisesti vanhemmat kiinnittivät huomiota koulun pihaan. Vain vajaa kolmannes (32,8 %) yläkoululaisten ja 63,1 % alakoululaisten vanhemmista koki, että koulun piha houkuttelee ulkoilemaan.

Kuva 1. Koulun piha houkuttelee ulkoilemaan

Vanhemmat suhtautuivat kriittisesti kouluympäristön liikennejärjestelyihin. Vain 56,7 % vanhemmista piti kouluympäristön liikennejärjestelyjä turvallisina.

Vanhemmista 57,9 % piti koulujen tiloja riittävinä oppilasmäärään nähden. Runsas kolmannes vanhemmista (35,9 %) oli sitä mieltä, että koulun tilat ovat liian pienet – alakoululaisten vanhemmat hieman useammin kuin yläkoululaisten vanhemmat. Lapsen opetusryhmän kokoa piti sopivana 62,8 % alakoululaisten vanhemmista ja 73,9 % yläkoululaisten vanhemmista. Alakoululaisten vanhemmat (34,9 %) olivat yläkoululaisten vanhempia (23,3 %) useammin sitä mieltä, että lapsen opetusryhmä on liian suuri.

Vanhempien näkemykset koulun tiloista vastasivat kahden vuoden takaisen kyselyn tuloksia. Samoin vanhempien näkemykset koulun tilojen ja opetusryhmän koosta olivat samansuuntaiset vuoden 2009 kyselyn tulosten kanssa.

4

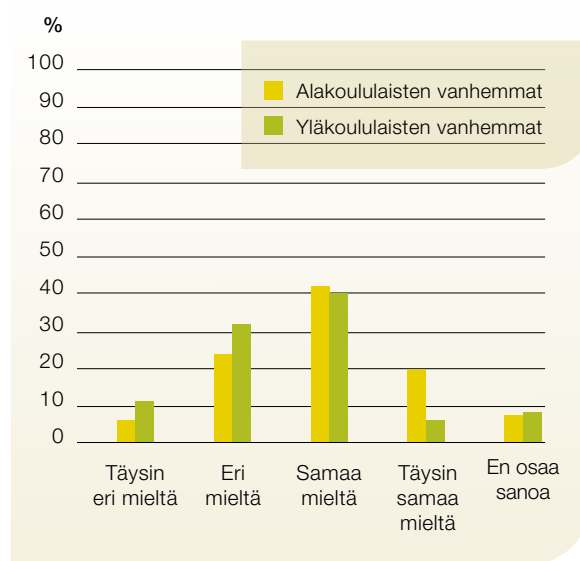
LUOKAN TYÖSKENTELYILMAPIIRI

Keskeiset tulokset

- Kolme neljäsosaa alakoululaisten ja lähes kaksi kolmasosaa yläkoululaisten vanhemmista pitää luokan opiskeluilmapiiriä myönteisenä.
- Kuusi kymmenestä alakoululaisten vanhemmista ja vajaa puolet yläkoululaisten vanhemmista pitää oppituntien työrauhaa hyvänä.
- Kuusi kymmenestä alakoululaisten vanhemmista ja vajaa puolet yläkoululaisten vanhemmista katsoo, että opettajalla on riittävästi aikaa lapsen oppimisen tukemiseen.
- Kolme neljäsosaa alakoululaisten vanhemmista ja kuusi kymmenestä yläkoululaisten vanhemmista kokee, että opettajat kohtelevat oppilaita oikeudenmukaisesti.
- Kriittisimmin luokan työskentelyilmapiiriin suhtautuvat erityistä tukea saavien yläkoululaisten vanhemmat. Heistä vajaa puolet pitää luokan opiskeluilmapiiriä myönteisenä, vajaa neljännes työrauhaa hyvänä ja vajaa kolmannes katsoo, että opettajalla on riittävästi aikaa lapsen oppimisen tukemiseen.

Luokan työskentelyilmapiiriä koskevien väitteiden osalta ala- ja yläkoululaisten vanhempien näkemykset erosivat toisistaan. Alakoululaisten vanhemmista 76 % piti lapsen luokan opiskeluilmapiiriä myönteisenä, yläkoululaisten vanhemmista 63,5 %. Oppituntien työrauhaa piti hyvänä runsas 60 % alakoululaisten vanhemmista ja alle puolet (48,7 %) yläkoululaisten vanhemmista. Alakoululaisten vanhemmista 61,2 % katsoi, että opettajilla on riittävästi aikaa lasten oppimisen ja kasvun tukemiseen, yläkoululaisten vanhemmista tätä mieltä oli alle puolet (46,2 %). Alakoululaisten vanhemmista 74 % oli sitä mieltä, että opettajat kohtelevat oppilaita oikeudenmukaisesti, yläkoululaisten vanhemmista puolestaan 57,1 %.

Kuva 2: Oppitunneilla on hyvä työrauha

Kaikkein kriittisimmin lapsen luokan työskentelyilmapiiriä arvioivat erityistä tukea saavien yläkoululaisten vanhemmat. Heistä vain 46,6 % piti lapsen luokan opiskeluilmapiiriä myönteisenä ja 23,3 % työrauhaa hyvänä. Vain 30 % näistä vanhemmista katsoi, että opettajilla on riittävästi aikaa lapsen oppimisen ja kasvun tukemiseen. Erityistä tukea saavien alakoululaisten vanhempien näkemykset olivat myönteisempiä ja erosivat vain vähän muiden alakoululaisten vanhempien vastauksista.

Vanhempien näkemykset luokan työskentelyilmapiiristä olivat jonkin verran kiristyneet kahden vuoden takaiseen kyselyyn verrattuna. Selvimmin muutos näkyi vanhempien näkemyksissä lapsen luokan työrauhasta. Lapsen luokan työrauhaa hyvänä pitävien vanhempien osuus oli pienentynyt sekä ala- että yläkoululaisten vanhempien keskuudessa noin 8 % prosenttiyksikköä kahden vuoden takaiseen kyselyyn verrattuna.

5. OPPIMISEN TUKEA KOULUSSA

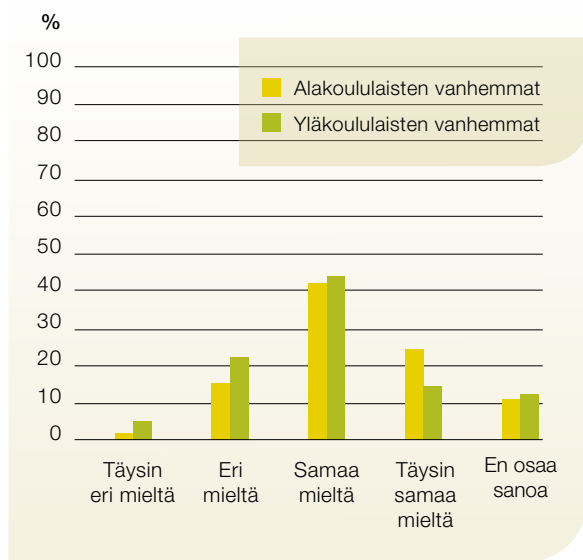
Keskeiset tulokset

- Kaksi kolmasosaa vanhemmista kokee, että koulussa puututaan riittävän ajoissa oppilaan ongelmiin.
- Seitsemän kymmenestä alakoululaisen ja kuusi kymmenestä yläkoululaisen vanhemmista kokee, että koulussa saa riittävästi tukea oppimisen ongelmiin.
- Erityistä tukea saavien yläkoululaisten vanhemmista puolet kokee, että koulussa puututaan riittävän ajoissa oppilaan ongelmiin ja vajaa puolet kokee, että koulussa saa riittävästi tukea oppimisen ongelmiin.
- Seitsemän kymmenestä alakoululaisen ja kuusi kymmenestä yläkoululaisen vanhemman mielestä koulukiusaamiseen puututaan nopeasti. Erityistä tukea saavien yläkoululaisten vanhemmista neljä kymmenestä on tätä mieltä.
- Noin puolet vanhemmista pitää kouluterveydenhuollon palveluja riittävinä.
- Runsas kolmannes alakoululaisten vanhemmista ja neljä kymmenestä yläkoululaisen vanhemmista pitää oppilashuollon palveluja riittävinä. Erityistä tukea saavien koululaisten vanhemmat ovat muita vanhempia hieman tyytyväisempiä kouluterveydenhuollon ja oppilashuollon palveluiden riittävyyteen.

Vanhemmista 64,1 % oli sitä mieltä, että koulussa puututaan riittävän ajoissa oppilaan ongelmiin - alakoululaisten vanhemmat vähän useammin kuin yläkoululaisten vanhemmat. Alakoululaisten vanhemmista 68,6 % ja yläkoululaisten vanhemmista 58 % kokee, että koulussa saa riittävästi tukea oppimisen ongelmiin.

Erityistä tukea saavien yläkoululaisten vanhempien näkemykset tuen saannista olivat muita vanhempia kielteisempiä. Heistä 50 % kokee, että koulussa puututaan riittävän ajoissa oppilaan ongelmiin ja 46,6 %:n mukaan koulussa saa riittävästi tukea oppimisen ja opiskelun ongelmiin. Erityistä tukea saavien alakoululaisten vanhemmat olivat puolestaan muita vanhempia hieman useammin sitä mieltä, että koulussa puututaan riittävän ajoissa oppilaan ongelmiin ja koulussa saa riittävästi tukea oppimisen ongelmiin.

Kuva 3: Koulussa saa riittävästi tukea oppimisen ja opiskelun ongelmiin (opettajan antama tuki, tukiopetus, erityisopetus, oppilashuolto)

Alakoululaisten vanhemmista 68,5 % ja yläkoululaisten vanhemmista 61,4 % oli sitä mieltä, että koulukiusaamiseen puututaan koulussa nopeasti. Erityistä tukea saavien yläkoululaisten vanhemmista runsas 40 % oli tätä mieltä. Huomattavaa on, että 10,2 % alakoululaisten ja 17,4 % yläkoululaisten vanhemmista ei osannut ottaa kantaa koulukiusaamista koskevaan väitteeseen.

Noin puolet (50,3 %) vastaajista oli sitä mieltä, että kouluterveydenhuollon palveluja on riittävästi saatavilla. Runsas kolmannes (35,5 %) alakoululaisten ja 40,6 % yläkoululaisten vanhemmista oli tyytyväisiä koulukuraattorin ja -psykologin palvelujen riittävyyteen. Erityistä tukea saavien koululaisten vanhemmat olivat muita vanhempia hieman tyytyväisempiä kouluterveydenhuollon ja oppilashuollon palveluiden riittävyyteen. Huomioitavaa on, että runsas neljännes (26,9 %) vanhemmista ei osannut ottaa kantaa koulukuraattorin ja -psykologin palveluiden riittävyyteen. Kahden vuoden takaiseen kyselyyn verrattuna vanhempien tyytyväisyys oppilashuoltopalvelujen riittävyyteen oli hieman pientynyt.

6

LAPSEN VIIHTYMINEN KOULUSSA

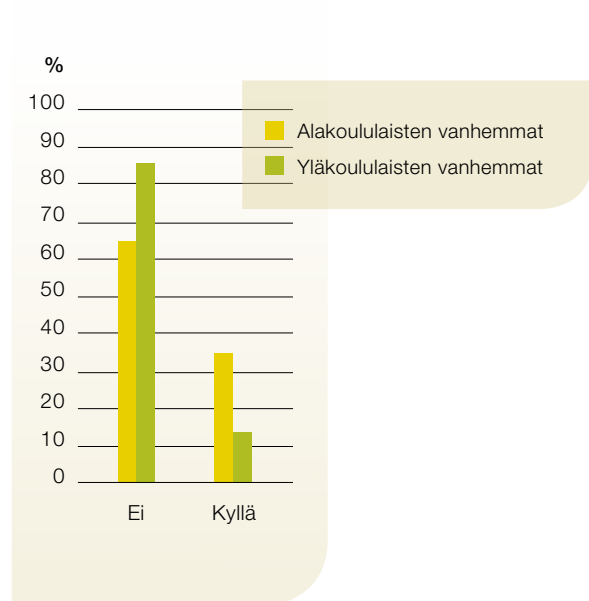
Keskeiset tulokset

- Yhdeksän kymmenestä alakoululaisesta ja kahdeksan kymmenestä yläkoululaisesta käy vanhempien mukaan mielellään koulua.
- Yhdeksän kymmenestä lapsesta kokee vanhempien mukaan olonsa koulussa turvalliseksi.
- Yhdeksällä lapsella kymmenestä on vanhempien mukaan koulussa kavereita.
- Erityistä tukea saavista yläkoululaisista seitsemän kymmenestä käy vanhempien mukaan mielellään koulua, kuusi kymmenestä kokee olonsa turvalliseksi ja kahdeksalla kymmenestä on kavereita koulussa.
- Reilu kolmannes alakoululaisista ja kuudesosa yläkoululaisista on kertonut vanhempien mukaan joutuneensa koulussa kiusatuksi viime lukuvuoden aikana.

Alakoululaisten vanhemmista 89,1 % ja yläkoululaisten vanhemmista 83,3 % koki, että heidän lapsensa käyvät mielellään koulua. Vanhemmista 88,7 % oli sitä mieltä, että lapsi kokee olonsa koulussa turvalliseksi. Noin 90 %:lla lapsista on vanhempien mukaan koulussa kavereita. Tyttöjen ja poikien vanhempien vastausten välillä ei ollut eroja. Erityistä tukea saavien lasten vanhempien mukaan erityistä tukea saavat alakoululaiset viihtyivät hieman ja erityistä tukea saavat yläkoululaiset selvästi muita huonommin koulussa. Erityistä tukea saavien yläkoululaisten vanhempien mukaan 66,7 % lapsista käy mielellään koulua, 58,6 % kokee olonsa koulussa turvalliseksi ja 76,6 %:lla on koulussa kavereita.

Alakoululaisten vanhemmista 35 % ja yläkoululaisten vanhemmista 15,5 % sanoi lapsensa kertoneen joutuneensa koulussa kiusatuksi kuluneen lukuvuoden aikana. Ykkösluokkalaisten vanhemmista 44,7 % ja erityistä tukea saavien lasten vanhemmista 44,8 % kertoi, että lapsi oli kertonut tullessa koulussa kiusatuksi. Poikien vanhemmat kertoivat tyttöjen vanhempia useammin lapsen kertoneen kiusaamisesta.

Kuva 4: Lapseni on kertonut joutuneensa koulussa kiusatuksi tämän lukuvuoden aikana

Vanhempien mukaan 3,6 % lapsista kokee itsensä yksinäiseksi koulussa erittäin usein tai usein. Silloin tällöin itsensä yksinäiseksi koulussa kokevia vanhemmat kertoivat olevan 16,2 % alakoululaisista ja 12,2 % yläkoululaisista. Harvoin itsensä yksinäiseksi kokevia oli alakoululaisista 36,4 % ja yläkoululaisista 29,5 % ja ei koskaan 43,9 % alakoululaisista ja 54,5 % yläkoululaisista. Vanhempien mukaan erityistä tukea saavista lapsista 11 % kokee itsensä koulussa yksinäiseksi erittäin usein tai usein. Silloin tällöin itsensä koulussa yksinäiseksi kokevia oli vanhempien mukaan 23,3 % erityistä tukea saavista lapsista, harvoin itsensä yksinäiseksi kokevia 35,6 % ja ei koskaan 30,1 %.

7

KOULUTYÖN MÄÄRÄ

Keskeiset tulokset

- Yhdeksän kymmenestä alakoululaisten ja kahdeksan kymmenestä yläkoululaisten vanhemmista pitää koulutyöhön liittyvää työmäärää sopivana.
- Erityistä tukea saavien lasten vanhemmista vajaa viidennes pitää koulutyöhön liittyvää työmäärää liian suurena.

Koulutyöhön liittyvää työmäärää piti sopivana 88,2 % alakoululaisten ja 83,5 % yläkoululaisten vanhemmista. Liian suurena työmäärää piti 5,2 % alakoululaisten ja 7,3 % yläkoululaisten vanhemmista, liian vähäisenä puolestaan 6,4 % alakoululaisten ja 7,6 % yläkoululaisten vanhemmista.

Päivittäistä kotitehtävien määrää piti sopivana 86,8 % alakoululaisten ja 81,1 % yläkoululaisten vanhemmista. Liian suurena päivittäistä kotitehtävien määrää piti 4,5 % alakoululaisten ja 5,1 % yläkoululaisten vanhemmista, liian vähäisenä puolestaan 8,1 % alakoululaisten ja 11,5 % yläkoululaisten vanhemmista. Poikien vanhemmat olivat tyttöjen vanhempia useammin sitä mieltä, että lapsen päivittäinen kotitehtävien määrä ja koulutyön kokonaistyömäärä ovat liian vähäisiä. Erityistä tukea saavien lasten vanhemmista päivittäistä kotitehtävien määrää piti liian suurena 11,8 % ja koulutyöhön liittyvää työmäärää kokonaisuutena liian suurena 18,4 %.

8

KOULUPÄIVÄN JA LUKUVUODEN RAKENNE

Keskeiset tulokset

- Kahdeksan kymmenestä vanhemmista kokee, että lapsen koulupäivä alkaa aamuisin sopivaan aikaan.
- Yhdeksän kymmenestä vanhemmista pitää lapsen koulupäivää pituutta sopivana.
- Vajaa kaksi kolmasosaa ykkösluokkalaisten ja puolet kakkos- ja kolmosluokkalaisten vanhemmista katsoo, että aamu- ja iltapäivätoimintaa on riittävästi tarjolla.
- Yhdeksän kymmenestä vanhemmista on tyytyväinen lomapäivien määrään, viidesosa vanhemmista myöhentäisi kesäloman alkamisajankohtaa.

Vanhemmista 84,4 % oli sitä mieltä, että lapsen koulupäivä alkaa aamuisin sopivaan aikaan, 10,8 %:n mukaan liian aikaisin ja 4,5 %:n mukaan liian myöhään. Yläkoululaisten vanhemmissa olivat alakoululaisten vanhempia enemmän niitä, joiden mukaan lapsen koulupäivä alkaa liian aikaisin. Alkuopetuksen (1. ja 2. luokat) oppilaiden vanhemmista 8 % oli sitä mieltä, että koulupäivä alkaa liian aikaisin ja 8,4 % puolestaan sitä mieltä, että koulupäivä alkaa liian myöhään.

Vanhemmista 87,7 % katsoi, että lapsen koulupäivä päättyy iltapäivisin sopivaan kellonaikaan; 6,7 %:n mukaan koulupäivä päättyy liian aikaisin ja 4,9 %:n mukaan liian myöhään. Alakoululaisten vanhemmissa oli enemmän niitä, joiden mukaan koulupäivä päättyy liian aikaisin, yläkoululaisten vanhemmissa puolestaan enemmän niitä, joiden mukaan koulupäivä päättyy liian myöhään. Alkuopetuksen (1. ja 2. luokat) oppilaiden vanhemmista 13,9 % oli sitä mieltä, että lapsen koulupäivä päättyy liian aikaisin.

Vanhemmista 90,4 % piti koulupäivän pituutta sopivana, 4,1 % liian lyhyenä ja 4,5 % liian pitkänä. Alakoululaisten vanhemmat pitivät koulupäivää useammin liian lyhyenä, yläkoululaisten vanhemmat puolestaan liian pitkänä. Alkuopetuksen oppilaiden vanhemmista 9,1 % piti lapsen koulupäivää liian lyhyenä.

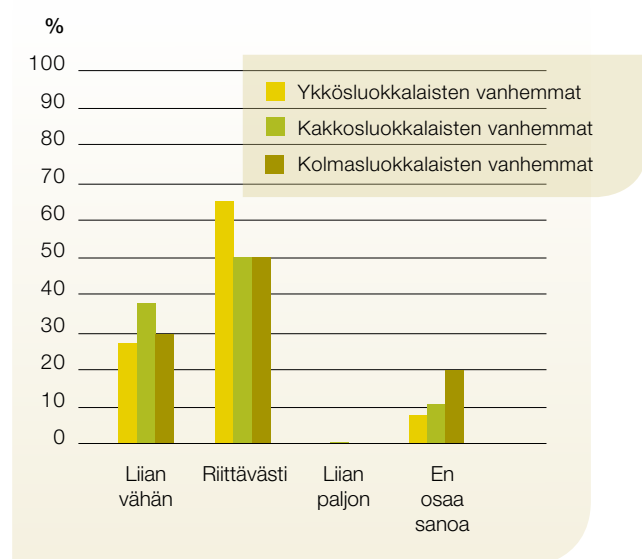
Ykkösluokkalaisten vanhemmista 63,9 % katsoi, että koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaa on riittävästi tarjolla, 23,8 %:n mukaan tarjontaa on liian vähän. Kakkosluokkalaisten vanhemmista puolet (50,2 %) oli tyytyväisiä aamu- ja iltapäivätoiminnan tarjonnan määrään, 38 %:n mukaan sitä on liian vähän tarjolla. Myös kolmosluokkalaisten vanhemmista puolet oli tyytyväisiä aamu- ja iltapäivätoiminnan määrään ja 29,7 %:n mukaan sitä oli liian vähän tarjolla.

Vajaa 40 % alakoululaisten vanhemmista ja vajaa neljäsosa (23,4 %) yläkoululaisten vanhemmista oli sitä mieltä, että lapsen koulussa järjestetään riittävästi kerhotoimintaa. Huomattavaa on, että 13 % alakoululaisten ja 42,1 % yläkoululaisten vanhemmista ei osannut ottaa kantaa koulun kerhotoiminnan riittävyyteen.

Vastaajista 87,3 % oli tyytyväisiä lukuvuoden aikana oleviin lomapäivien määrään. Rungas 8 % vanhemmista kaipasi lisää lomapäiviä.

Vastaajista 67,8 % piti kesäloman alkamisajankohtaa sopivana; 20,2 % vanhemmista myöhentäisi kesäloman alkamisajankohtaa. Ala- ja yläkoululaisten vanhempien mielipiteiden välillä ei ollut eroja. Vanhemmista 75,6 % piti nykyistä kesäloman pituutta sopivana. Vanhemmista 15,9 % pidentäisi kesäloman pituutta, yläkoululaisten vanhemmat hieman useammin kuin alakoululaisten vanhemmat.

Kuva 5: Paikkakunnallamme on tarjolla koululaisten aamu- ja iltapäivätarjontaa

9

■ KOULURUOKAILU JA KOULUMATKAT

Keskeiset tulokset

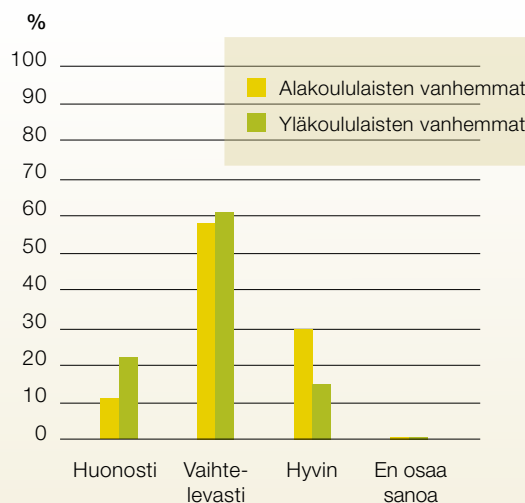
- Vajaa kolme neljäsosaa vanhemmista kokee, että kouluruoka tarjoillaan sopivaan kellonaikaan, runsaan puolen mielestä kouluruokailuun on varattu riittävästi aikaa.
- Vajaa kolmasosa alaluokkalaisten ja kuudesosa yläluokkalaisten vanhemmista kertoo, että kouluruoka maistuu lapselle hyvin.
- Vajaa kolmannes alakouluista ja runsas puolet yläkouluista tarjoaa vanhempien mukaan oppilaille välipalaa.
- Kahdeksan kymmenestä koululaisesta asuu viiden kilometrin säteellä koulusta.
- Kolme neljäsosaa alakoululaisten vanhemmista ja kahdeksan kymmenestä yläkoululaisten vanhemmista pitää lapsen koulumatkaa turvallisenä.

Vanhemmista 71,7 % katsoi, että kouluruoka tarjoillaan koulussa sopivaan kellonaikaan, 17,5 %:n mukaan se tarjoillaan liian aikaisin. Alakoululaisten vanhemmat olivat yläkoululaisten vanhempia hieman useammin sitä mieltä, että kouluruoka tarjoillaan liian aikaisin.

Runsas puolet (55,5 %) vanhemmista oli sitä mieltä, että kouluruokailuun on varattu sopivasti aikaa. Lähes kolmannes (31,1 %) vanhemmista katsoi, että kouluruokailuun on varattu aikaa liian vähän aikaa. Yläkoululaisten vanhemmat olivat alakoululaisten vanhempia hieman useammin sitä mieltä, että kouluruokailuun on liian vähän aikaa. Kaksi vuotta sitten tehdyssä vastaavassa kyselyssä noin 63 % vanhemmista oli sitä mieltä, että kouluruokailuun oli varattu sopivasti aikaa, kun taas runsas neljännes koki ruokailuun varatun ajan riittämättömäksi.

Alakoululaisten vanhemmista 30,4 % ja yläkoululaisten vanhemmista 14,9 % kertoi, että kouluruoka maistuu lapselle hyvin. Alakoululaisista 10,8 %:lle ja

yläkoululaisista 22,8 %:lle kouluruoka maistuu vanhempien mukaan huonosti. Noin 60 %:lle ala- ja yläkoululaisista kouluruoka maistuu vanhempien mukaan vaihtelevasti. Vanhempien mukaan kouluruoka maistuu huonommin tytöille kuin pojille.

Kuva 6: Kouluruoka maistuu lapselleni

10. KODIN JA KOULUN YHTEISTYÖ

Vanhempien mukaan 56,3 %:ssa yläkouluja ja 31,3 %:ssa alakouluja tarjotaan oppilaille välipalaa joko maksullisena tai maksuttomana. Mikäli välipalaa koulussa tarjottiin, se tarjottiin useimmiten maksullisena. Alakoululaisten vanhemmista 73,5 % ja yläkoululaisten vanhemmista 85,3 % piti välipalan tarjoamista koulupäivän aikana melko tai erittäin tärkeänä.

Valtaosa peruskoululaisista (83,7 %) asui viiden kilometrin säteellä koulusta. Alakoululaisissa (38,1 %) oli yläkoululaisia (21,5 %) enemmän niitä, joiden koulumatka on alle kilometrin. Yläkoululaisissa (18 %) oli taas alakoululaisia (8,4 %) enemmän niitä, joiden koulumatka on 5–10 km:iin tai yli 10 km (9,9 % ja 4,1 %). Kaksi vuotta sitten tehdyssä kyselyssä 87,1 % peruskoululaisista asui enintään viiden kilometrin etäisyydellä koulusta.

Vanhempien mukaan alakoululaisista suurin osa 64 % kulkee koulumatkan jalan, yli 40 % käyttää myös pyörää. Yläkoululaisista 46 % kulkee jalkaisin ja 46,7 % käyttää pyörää. Yläkoululaisista kolmannes (33,6 %) käyttää julkisia kulkuneuvoja. Neljäsosa ala- ja yläkoululaisten vanhemmista kertoi kuljettavansa lapsia kouluun autolla, ykkös- ja kakkosluokkalaisten vanhemmista 32,8 %. Alakoululaisista 11,6 % ja yläkoululaisista 6,6 % käytti vanhempien mukaan koulukuljetusta.

Alakoululaisten vanhemmista 74,6 % ja yläkoululaisten vanhemmista 79,3 % piti lapsen koulumatkaa melko tai erittäin turvallisena. Alakoululaisten vanhemmista 6,3 % ja yläkoululaisten vanhemmista 4 % piti lapsen koulumatkaa erittäin vaarallisena. Koulumatkan turvallisuus oli pysynyt kahden vuoden takaiseen kyselyyn verrattuna samana.

Keskeiset tulokset

- Yhdeksän kymmenestä vanhemmasta kokee olevansa tervetullut lapsensa kouluun ja kahdeksan kymmenestä kokee, että vanhempia kannustetaan pitämään yhteyttä kouluun.
- Vajaa kolme neljäsosaa vanhemmista kokee saavansa riittävästi tietoa lapsensa opiskeluun liittyvistä asioista ja runsas kolme neljäsosaa positiivista palautetta lapsensa koulunkäynnistä.
- Kaksi kolmasosaa alakoululaisten ja kolme neljäsosaa yläkoululaisten vanhemmista on tyytyväinen vanhempainiltojen määrään.
- Lisää henkilökohtaisia vanhempien ja opettajien tapaamisia toivoo neljä kymmenestä vanhemmasta.
- Kolmasosa alakoululaisten ja viidesosa yläkoululaisten vanhemmista kokee, että tietotekniikkaa käytetään liian vähän kodin ja koulun yhteistyössä.
- Noin kaksi kolmasosaa vanhemmista kokee, että kouluruokailussa tehdään liian vähän yhteistyötä vanhempien kanssa.
- Kolmasosa vanhemmista on tyytymätön kouluterveydenhuollon ja vanhempien väliseen yhteistyöhön.
- Neljä kymmenestä vanhemmasta katsoo saavansa liian vähän tietoa oppilashuollon palveluista.
- Seitsemän kymmenestä vanhemmista kertoo, että koulukiusaamisen ehkäisyyn ja puuttumiseen liittyvät toimintatavat on esitelty vanhemmille.
- Lähes puolet vanhemmista on sitä mieltä, että kodin ja koulun yhteistyötä tehdään kokonaisuutena riittävästi.

Vanhemmista 88,3 % koki olevansa vanhempana tervetullut lapsen kouluun, alakoululaisten vanhemmat hieman useammin kuin yläkoululaisten vanhemmat. Vanhemmista 80,8 % oli sitä mieltä, että vanhempia kannustetaan pitämään yhteyttä kouluun.

Vanhemmista 75,3 % kertoi, että koulun opetussuunnitelma on vanhempien saatavilla. Vanhemmista 59,6 % oli sitä mieltä, että koulun opetussuunnitelmassa on kuvattu selkeästi kodin ja koulun yhteistyön

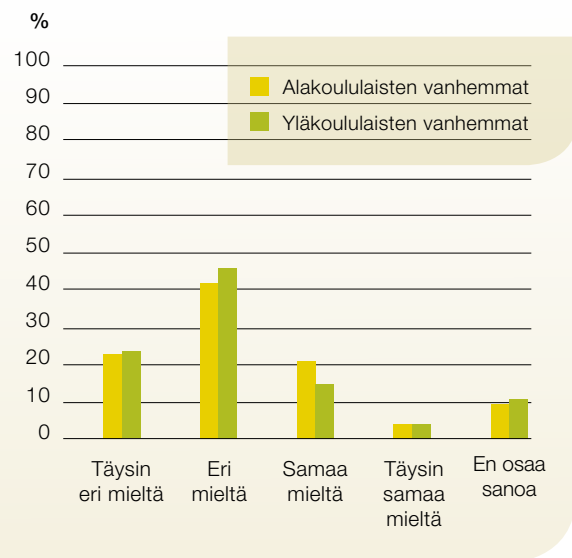
toimintatavat, yläkoululaisten vanhemmat hieman useammin kuin alakoululaisten vanhemmat. Huomattavaa kuitenkin on, että neljännes vanhemmista ei osannut ottaa kantaa kysymykseen.

Vanhemmista 72,4 % koki saavansa opettajilta riittävästi tietoa lapsensa opiskeluun liittyvistä asioista, alakoululaisten vanhemmat hieman useammin kuin yläkoululaisten vanhemmat. Alakoululaisten vanhemmat (82,3 %) kokivat tulevansa yläkoululaisten vanhempia (74,3 %) useammin kuulluksi koulussa lapsensa opiskeluun ja koulunkäyntiin liittyvissä asioissa. Vanhemmista 76 % koki saavansa vanhempana positiivista palautetta lapsensa koulunkäynnistä.

Vanhemmista 71,1 % kertoi, että koulukiusaamiseen ehkäisyyn ja puuttumiseen liittyvät toimintatavat on esitelty vanhemmille. Erityistä tukea saavien lasten vanhemmista 64,7 % oli tätä mieltä.

Kodin ja koulun yhteistyöhön liittyvistä teemoista vanhemmat olivat tyytymättömiä koulu-ruokailussa tehtävään yhteistyöhön: 68,4 % yläkoululaisten ja 64,8 % alakoululaisten vanhemmista oli sitä mieltä, että koulu-ruokailuun liittyvissä asioissa tehdään liian vähän yhteistyötä vanhempien kanssa. Koulu-ruokailun vähäinen yhteistyö vanhempien kanssa nousi esiin myös kaksi vuotta sitten tehdyssä kyselyssä. Yhteistyöhön tyytymättömien vanhempien osuus oli kasvanut noin 10 prosenttiyksikköä sekä ala- että yläkoululaisten vanhempien keskuudessa kaksi vuotta sitten tehtyyn kyselyyn verrattuna.

Kuva 7: Koulu-ruokailuun liittyvissä asioissa tehdään riittävästi yhteistyötä vanhempien kanssa

Lähes kolmannes (32,5 %) alakoululaisten ja yläkoululaisten vanhemmista oli tyytymättömiä koulu-terveydenhuollon ja vanhempien väliseen yhteistyöhön. Tyytymättömyys koulu-terveydenhuollon ja vanhempien väliseen yhteistyöhön oli kahdessa vuodessa lisääntynyt hieman alakoululaisten vanhempien keskuudessa.

Noin 40 % vanhemmista oli sitä mieltä, että saa vanhempana liian vähän tietoa oppilashuollon palveluista. Vastaava luku kahden vuoden takaisessa kyselyssä oli 35,4 %. Erityistä tukea saavien lasten vanhemmista lähes puolet (49,6 %) oli sitä mieltä, että saa vanhempana liian vähän tietoa oppilashuollon palveluista.

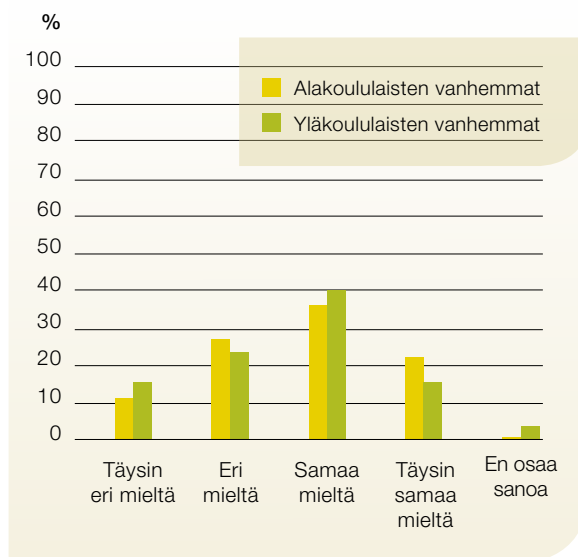
Vanhempainiltojen määrään oli tyytyväisiä 67,5 % alakoululaisten ja 75,1 % yläkoululaisten vanhempista. Kaksi vuotta sitten tehtyyn kyselyyn verrattuna vanhempainiltojen määrään tyytyväisten vanhempien osuus oli pienentynyt alakoululaisten vanhempien keskuudessa 7 prosenttiyksikköä ja yläkoululaisten vanhempien keskuudessa puolestaan kasvanut 9 prosenttiyksikköä. Lisää vanhempien ja opettajien henkilökohtaisia tapaamisia toivoi 39,5 % vanhemmista. Vastaava luku kaksi vuotta sitten oli 32,1 %.

Alakoululaisten vanhemmat olivat yläkoululaisten vanhempia tyytymättömämpiä tieto- ja viestintätekniikan hyödyntämisen kodin ja koulun yhteistyössä. Alakoululaisten vanhemmista vajaa kolmannes (32,4 %) oli sitä mieltä, että tieto- ja viestintätekniikkaa käytetään liian vähän kodin ja koulun yhteistyössä. Yläkoululaisten vanhempien osalta vastaava luku oli 21 %.

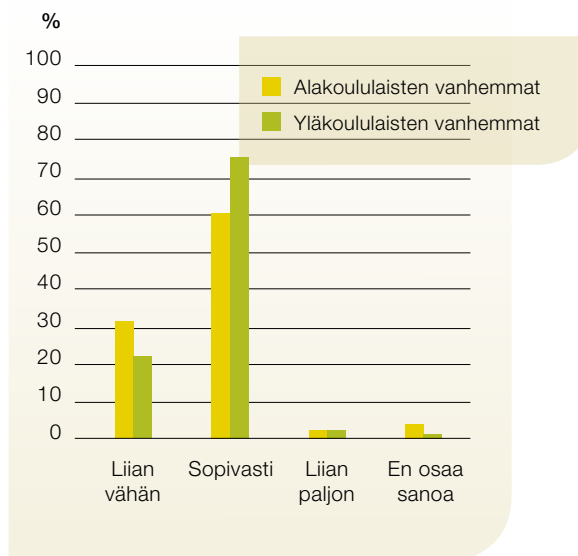
Vanhemmista 69,9 % kannatti ajatusta, että kodin ja koulun yhteistyöhön tulisi laatia koulussa yhteiset pelisäännöt.

Vanhempien mielipiteet kodin ja koulun yhteistyön toimimisesta jakoivat vanhempia. Vajaa puolet (48 %) sekä ala- että yläkoululaisten vanhemmista oli sitä mieltä, että kodin ja koulun yhteistyötä tehdään lapsen koulussa kokonaisuutena riittävästi. Toisaalta 43,6 % alakoululaisten ja 45,2 % yläkoululaisten vanhemmista oli sitä mieltä, että yhteistyötä tehdään kokonaisuutena liian vähän. Sekä ala- että yläkoululaisten vanhemmat toivoivat, että kodin ja koulun yhteistyötä tulee jatkossa vahvistaa erityisesti luokan ja koulun tasoilla.

Kuva 8. Vanhempien ja opettajan henkilökohtaisia tapaamisia ("vanhempainvartteja") järjestetään lapseni koulussa riittävästi

Kuva 9: Kodin ja koulun yhteistyössä hyödynnetään tieto- ja viestintätekniikkaa
(esim. Wilma, Helmi, sähköinen reissuviikko tms.)

11

VANHEMPIEN OSALLISUUS KOULUN
TOIMINTAAN JA LAPSEN KOULUNKÄYNTIIN

Keskeiset tulokset

- Kaikkein useimmin vanhemmilla on mahdollisuus osallistua varainhankintaan, retkien ja leirikoulujen ja teemapäivien järjestämiseen.
- Kaikkein vähiten vanhemmilla on mahdollisuus osallistua kouluruokailun suunnitteluun ja kehittämiseen, koulupäivän ja lukuvuoden rakenteisiin (esim. koulun alkamisaika, lomien sijoittuminen) sekä opetussuunnitelman laatimiseen ja kehittämiseen.
- Yhdeksän kymmenestä alakoululaisen ja kahdeksan kymmenestä yläkoululaisen vanhemmasta pitää vanhempainyhdistystoimintaa tärkeänä.
- Runsas kolme neljäsosaa alakoululaisten vanhemmista ja seitsemän kymmenestä yläkoululaisen vanhemmasta pitää luokkakohtaista vanhempaintoimintaa tärkeänä.
- Vajaa puolet alakoululaisten ja vajaa neljännes yläkoululaisten vanhemmista kertoo tuntevansa lapsensa luokan vanhemmat melko tai erittäin hyvin.
- Vanhemmat arvostavat lähes sataprosenttisesti opettajan työtä. Lähes kaikki osallistuvat mielellään vanhempainiltoihin ja heidän on helppo ottaa yhteyttä opettajaan.

Kaikkein useimmin koulu oli tarjonnut vanhemmille mahdollisuuden osallistua varainhankintaan (alakoulu 79,6 % ja yläkoulu 68,6 %). Seuraavaksi eniten vanhemmat olivat voineet osallistua retkien ja leirikoulujen (alakoulu 67,5 % ja yläkoulu 60,9 %) sekä teemapäivien (alakoulu 54 % ja yläkoulu 42,7 %) järjestämiseen.

Vastaajien mukaan runsas 40 % ala- ja yläkouluis- ta oli tarjonnut vanhemmille mahdollisuuden osallistua kodin ja koulun yhteistyön suunnitteluun/kehittämiseen, 28,5 % alakouluista ja 25,3 % yläkouluis- ta koulun toiminnan arviointiin ja 7,6 % alakouluista ja

9,4 % yläkouluis- ta opetussuunnitelman laatimiseen/ kehittämiseen. Oppilashuollon kehittämiseen vanhemmat pääsivät mukaan 9,4 % alakouluista ja 11,1 % yläkouluis- ta. Vanhempien osallisuus kouluruokailun kehittämiseen oli vähäistä: vain 5,2 % alakouluista ja 4,3 % yläkouluis- ta oli tarjonnut vanhemmille mahdollisuuden osallistua kouluruokailun suunnittelemiseen/kehittämiseen. Koulun järjestyssääntöjen laatimisessa vanhemmilla oli mahdollisuus olla mukana 12,7 %:ssa alakouluista ja 13,9 %:ssa yläkouluis- ta.

Kouluympäristön (tilojen ja piha-alueiden) suunnittelussa, kehittämisessä ja toteuttamisessa alakoululaisten vanhemmilla (20,8 %) oli yläkoululaisten vanhempia (12,6 %) useammin mahdollisuus olla mukana.

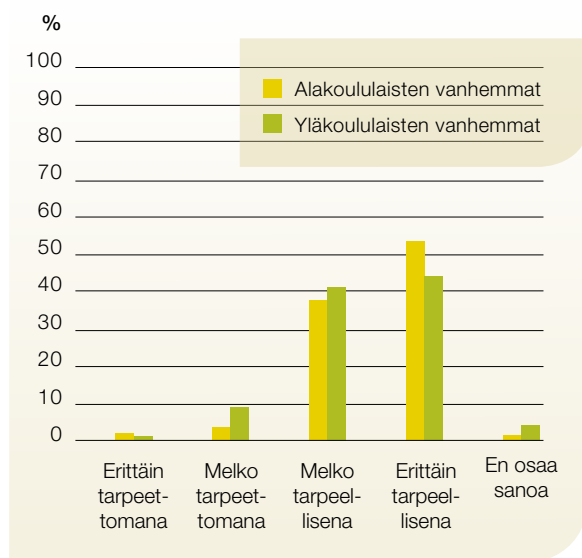
Koulupäivän rakenteeseen pääsi vaikuttamaan 8,1 % alakoululaisten ja 3,5 % yläkoululaisten vanhemmista. Lomien sijoittumisesta keskusteltiin harvoin vanhempien kanssa, sillä vain 5,3 % alakoululaisten ja 4,5 % yläkoululaisten vanhemmista pääsi vaikuttamaan asiaan.

Kahden vuoden takaisen kyselyn tuloksiin verrattuna yläkoululaisten vanhempien osallisuus oli yleisesti hieman lisääntynyt. Alakoululaisten vanhempien osallisuus oli pysynyt keskimäärin samana; lievää lisääntymistä oli tapahtunut vanhempien osallistumisessa koulun järjestyssääntöjen laadintaan.

Suurin osa kyselyyn vastanneista vanhemmista tuli kouluista, joissa toimii vanhempainyhdistys. Alakouluista 95,3 %:ssa ja yläkouluis- ta 87,2 %:ssa toimi vanhempainyhdistys. Alakoululaisten vanhemmista 42,6 % ja yläkoululaisten vanhemmista 30,3 % oli itse vastaushetkellä mukana vanhempainyhdistyksen toiminnassa. Alakoululaisten vanhemmista 91,9 % ja yläkoululaisten vanhemmista 85,4 % piti vanhempainyhdistystoimintaa melko tai erittäin tarpeellisena. Vastaavasti 76,5 % alakoululaisten ja 70 % yläkoululaisten vanhemmista piti luokkakohtaista vanhempaintoimintaa melko tai erittäin tarpeellisena.

Kuva 10: Pidän vanhempainyhdistystoimintaa

Alakoululaisten vanhemmista 39,4 % ja yläkoululaisten vanhemmista 37,6 % kertoi, että koulussa toimii johtokunta, jossa on vanhempien edustaja. Merkittävää on, että 35,7 % alakoululaisten ja 41,9 % yläkoululaisten vanhemmista ei osannut sanoa, toimiiko koulussa johtokunta, jossa vanhemmat ovat edustettuina.

Vajaa puolet (47,2 %) alakoululaisten ja vajaa neljännes (23,8 %) yläkoululaisten vanhemmista kertoi tuntevansa lapsensa luokan vanhemmat melko tai erittäin hyvin. Vastaavasti 52,5 % alakoululaisten ja 75,9 % yläkoululaisten vanhemmista kertoi tuntevansa lapsensa luokan vanhemmat melko tai erittäin huonosti.

Vanhempien osallisuutta lapsen koulunkäynnin tukemiseen kysyttiin muutamilla väittämillä. Lähes kaikki (98,1 %) vanhemmat kertoivat arvostavansa opettajan työtä. Vanhemmat kertoivat myös lähes sataprosenttisesti kannustavansa lapsia koulunkäynnissä. Alakoululaisten vanhemmista 97 % ja yläkoululaisten vanhemmista 87,8 % auttoi lastaan koulutehtävissä. Kuitenkin vain 38,5 % alakoululaisten ja 24,8 % yläkoululaisten vanhemmista ilmoitti lapsen tarvitsevan usein vanhempien tukea koulutehtävissä. Vanhemmat kertoivat menevänsä mielellään lapsensa kouluun. Alakoululaisten vanhemmista 96,2 % ja yläkoululaisten vanhemmista 94,7 % meni mielellään kouluun keskustelemaan lapsensa opettajien kanssa. Jos lapsella on koulussa ongelmia, 92,2 % alakoululaisten ja 90,1 % yläkoululaisten vanhemmista sanoi, että hänen on helppo ottaa yhteyttä opettajaan. Alakoululaisten vanhemmista 94,7 % ja yläkoululaisten vanhemmista 89 % osallistui mielellään vanhempainiltoihin.

12

LASTEN TERVEYS JA HYVINVOINTI

Keskeiset tulokset

- Yhdeksän kymmenestä vanhemmasta pitää lapsen terveydentilaa melko tai erittäin hyvänä.
- Vanhemmat ovat eniten huolestuneita lasten kasvuympäristössä mediasta, tietokonepeleistä ja internetistä.
- Runsas kolmannes alakoululaisten vanhemmista ja neljä kymmenestä yläkoululaisten vanhemmista pitää vanhempien yhdessä laatimia kasvatuksen pelisääntöjä tarpeellisina.

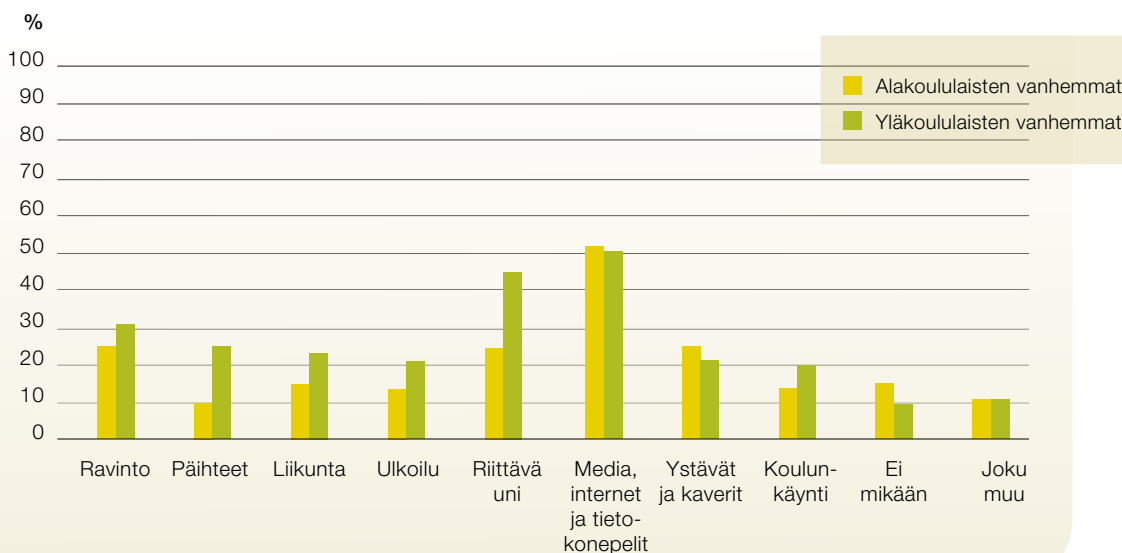
Suurin osa vanhemmista piti lapsen terveydentilaa erittäin tai melko hyvänä. Alakoululaisten vanhemmista 61,3 % piti lapsen terveydentilaa erittäin hyvänä, 31,9 % melko hyvänä ja 5,4 % keskinkertaisena. Yläkoululaisten vanhemmista 49,2 % piti lasten terveydentilaa erittäin hyvänä, 37,6 % melko hyvänä ja 10,4 % keskinkertaisena. Melko tai erittäin huonona lapsen terveydentilaa piti 1,4 % alakoululaisten ja 2,8 % yläkoululaisten vanhemmista.

Kuva 11: Mitkä asia huolestuttavat sinua tällä hetkellä eniten lapsesi kasvussa ja kasvuympäristössä? Voit valita useamman vaihtoehdon.

Kyselyssä vanhemmilta kysyttiin, mitkä asiat huolestuttavat heitä tällä hetkellä eniten lasten kasvussa ja kasvuympäristössä. Vanhemmat olivat eniten huolestuneita mediasta, internetistä ja tietokonepeleistä: sekä ala- että yläkoululaisten vanhemmista noin 50 % oli huolestunut niiden vaikutuksista lapsen kasvuun ja kehitykseen.

Media, internet ja tietokonepelit huolestuttivat poikien vanhempia tyttöjen vanhempia useammin. Poikien vanhemmista 61,5 % oli huolestunut mediasta, internetistä ja tietokonepeleistä. Vastaava luku tyttöjen vanhempien kohdalla oli 42,7 %. Seuraavaksi eniten alakoululaisten vanhempia huolestuttivat ravintoon liittyvät asiat (26,6 %), riittävä uni (26,5 %) ja ystäviin ja kavereihin liittyvät asiat (26,4 %). Yläkoululaisten vanhemmat olivat huolestuneita riittävästä yöunesta (44,4 %), ravinnosta (30,3 %), päihteistä (26 %) ja liikunnasta (23 %). Erityistä tukea saavien lasten vanhemmat olivat eniten huolestuneita mediasta, internetistä ja tietokoneista (43,5 %) ja koulunkäynnistä (43,5 %) sekä ystäväistä ja kavereista (33,3 %).

Alakoululaisten vanhemmista 37,1 % ja yläkoululaisten vanhemmista 40,3 % piti vanhempien yhdessä laatimia kasvatuksen pelisääntöjä tarpeellisina.

13.

MITEN KOULUHYVINVOINTIA TULISI
VANHEMPIEN MIELESTÄ JATKOSSA KEHITTÄÄ?

Vanhemmat toivat esiin monenlaisia kouluhyvinvoinnin kehittämisen mahdollisuuksia, joita alla olevat sitaatit kuvaavat. Odotuksia asetettiin niin koulun tiloille ja toimintakulttuurille, opetuksen järjestäjille, opettajille, oppilaille kuin vanhemmillekin. Vanhempien vastauksissa näkyy, että kouluhyvinvoinnin kehittäminen on yhteinen asia ja se koostuu monenlaisesta koulun toiminnan kehittamisestä.

”Viihtyisä ja turvallinen sekä fyysinen että psyykinen ympäristö. Yhteisöllisyys kunniaan ja kuunnellaan aidosti myös oppilaita. Yhdessä sovitut ja päätetyt sopimukset sitouttavat myös oppilaat toimimaan niiden mukaan. Avoin keskustelukulttuuri, jokaiselle päivälle mahdollisuus luokassa keskustella yhteisistä asioista ja tapahutumista. Myös ristiriitojen selvittäminen yhdessä ilman syyllistämistä, vaan ajatuksella: Mitä voisoin seuraavalla kerralla tehdä toisin, jotta näin ei kävisi... Pysyvät opettajat, etteivät vaihtuisi joka vuosi.”

”Laki maksimiryhmäkoosta säädettyä mahdollisimman pian, määrärahoja koulun kerhotoimintaan, lapset ja nuoret mukaan koulun ympäristön suunnitteluun, panostusta hyvälaatuiseen ja hyvänmakaiseen luomuruokaan, keskustelun lisäämistä hyvästä opettajuudesta aina opettajankoulutuksesta alkaen, lakisääteinen kiusaamisenestosuunnitelma ja lisäkoulutusta asiasta opettajille, tukea riittävästi niin hitaammin edistyville kuin erityisen lahjakkaille tai kiinnostuneille oppilaille, josain määrin valinnaisuutta lisää jo alakoulun puolelle, arvostusta opettajille ja muille koulussa työskenteleville aikuisille - ja tietysti kaikille huoltajille ymmärrystä, että ovat omien lastensa oppimisen ja kasvuun tärkeimmät tukijat!”

Vanhemmat kiinnittivät huomiota luokkakokoihin ja opettajan pysyvyyteen ja jaksamiseen:

”Luokkakokoihin tulisi kiinnittää huomiota, hurjan isot luokat eivät ole kenenkään etu. Alakoulussa olisi mukavaa, jos luokalla olisi sama opettaja aina muutaman vuoden kerrallaan, ettei koko ajan samaa, muttei koko ajan vaihtuisikaan. Oppilaille olisi hyvä tarjota pieniä vaikuttamisen paikkoja niin luokan kuin koko koulun tasollakin. Opettajien ammattitaitoon tulisi luottaa niin, että opettajille sallitaan tilaa luoda luokasta ja opetuksesta omansa näköisiä. Opettajien hyvinvointiin ja jaksamiseen työssään tulisi panostaa. Sitä kautta panostetaan myös meidän lapsiimme, tulevaisuuteemme.”

Myös koulun ja luokan työskentelyilmapiiri, positiivisen palautteen tärkeys ja oppilaiden erilaisuuden hyväksyminen nousivat vanhempien vastauksissa esiin:

”Nykyinen koulu on kuin unelma - myös lapset viihtyvät hyvin. Ero johtuu mielestäni siitä, että lapsien käyttäytymiseen ja koulumenestykseen kiinnitetään paljon huomiota ja tavoitteet ovat korkealla, MUTTA erilaisia persoonia ja vahvuuksia arvostetaan aidosti. Opettajat sanovat usein ääneen, että on etuoikeus olla opettaja juuri tälle luokalle/ tälle lapselle. Oppilaatkin aistivat sen ja arvostavat opettajia. On ilo olla sellaisen oppilaan vanhempi, jota opettajat arvostavat. Tämän koulun opettajat ovat maailman parhaita!”

”Koulun ympäristö ja ilmapiiri on saatava sellaiseksi että lapsen on sinne mukavaa ja turvallista mennä. Onnistumisen kokemukset auttavat koulumotivaatiossa. Positiivista palautetta olisi mielestäni annettava enemmän.”

”Panostettaisiin yhä enemmän lasten sosiaalisten taitojen kehittämiseen. Kohdeltaisiin lapsia yksilöinä ja he saisivat myös oppia ja kasvaa yksilöllisesti. Erilaisuuden hyväksyminen tulisi näin kaikille arkiseksi ja lapset op-

pisivat arvostamaan toisiaan ja erilaisuutta. Me-henki ja yhteisöllisyys lisäsi lasten turvallisuudentunnetta ja ymmärrystä siitä, että kaverista pidetään aina huolta ja että minut hyväksytään sellaisena kuin olen. Jokaisen henkilökohtaisia osaamisia tulisi korostaa ja kannustaa lasta yhä enemmän vahvuksiensa pariin, jotta itsetunto ja -tuntemus lapsella kasvaisi. Huh mikä vuodatus...”

Vanhemmat ehdottivat koulun ovien avaamista useammille ammattiryhmille sekä alueen toimijoiden vahvempaa yhteistyötä:

”Avaamalla koulu yhteisö useammille ammattikunnille ja toimijoille. Sosiaalisten taitojen, vuorovaikutuksen lisääminen, huomioiminen ja opettaminen. Vanhempia osallistamalla, jotta lapset saavat oppia mallia yhdessä tekemisestä ja asioiden ratkaisemisesta.”

”Kannatan Koko kylä kasvattaa -tyyppisen toiminnan lisäämistä. Lisäksi olisi hyvä, jos kaikki saman alueen toimijat, päiväkodit, koulut, viranomaiset toimisivat mahdollisimman paljon yhdessä, jotta asuinalueille saataisiin toimiva aito yhteistyö.”

”Nuorisotyötä kouluille ja kerhotoimintaa lisää.”

Vanhemmat painottivat kodin ja koulun yhteistyötä ja vanhempien osallisuuden vahvistamista:

”Aikainen puuttuminen, ketään ei jätetä yksin, ovat tärkeitä teemoja. Sekä koululta että vanhemmilta: rohkeasti yhteyttä kotiin – toisen oppilaan kotiin. Järjestetään yhteisiä tilaisuuksia luokkatasolla. Mitä paremmin luokan vanhemmat tutustuvat heti ensimmäisellä luokalla, sitä aktiivisempia ja ”välittävämpiä” ovat osallistumaan koko alaluokat. On myös helpompi olla yhteyksissä ongelmatapauksissa. Koulu voi tukea tätä ja vanhempainyhdistys voi olla mukana luomassa ensimmäisiä aloituskokouksia, josta luokkatoimikunta voi lähteä liikelle ja vanhemmat ottavat vastuun tällöin jatkosta.”

”Enemmän vanhempien osallistumista koulutoimintaan. Näin vanhemmat tutustuisivat toisiinsa ja olisi helpompi myös koulun ulkopuolella olla yhteydessä toisiin vanhempiin. Myös vanhempien osallistuminen koulutoimintaan on koululle hyödyllistä ja nykypäivänä tarpeellista vapaaehtoistoimintaa. Kouluille saataisiin saada lapsille lisää kerhoja vapaaehtoistyön voimin. Erilaisia näyttelyitä, kisoja, näytelmiä, konsertteja yms. voitaisiin järjestää enemmän jos vanhempia pyydetäisiin mukaan enemmän - opettajien ei aina tarvitsisi yksin järjestää niitä ylimääräisiä kivoja juttuja jotka ovat kuitenkin lapsille tärkeitä ja ikimuistoisia. Eivätkä näiden tarvitsisi olla turhaa viihdykettä vaan olla osana opetusta esim. musiikki, kuvaamataito, ilmaisutaito, liikunta, historiallisia näytelmiä tms. Uskon, että moni vanhempi olisi halukas auttamaan ja osallistumaan jos koulu vain pyytäisi.”

Kouluihin ehdotettiin lisää liikuntaa ja taito- ja taideaineita:

”Lisää liikuntaa kouluun, samoin taideaineita tietopuolisten aineiden vastapainoksi. Suvaitsevaisuuden lisääminen, erilaisuuden hyväksyminen tärkeää! Annetaan lasten olla lapsia mahdollisimman pitkään (ettei tarvitse esittää teini-ikäistä jo 1.luokalla)!”

Monet vanhemmat kiinnittivät huomiota kouluksiensa ennaltaehkäisyyn ja siihen puuttumiseen sekä kouluruokailuun.

14.

MITEN OPETUSRYHMÄN KOKO VAIKUTTAA VANHEMPIEN MUKAAN KOULUHYVINVOINTIIN?

Tyytyväisimpiä lapsen opetusryhmän kokoon olivat ne vanhemmat, joiden lapsen opetusryhmässä oli 10–20 oppilasta. Nämä vanhemmat pitivät luokan opiskeluilmapiiriä, työrauhaa, opettajan ajan riittämistä ja opiskelun tuen saamista muita myönteisimpänä. Tyytymättömmimpiä lapsen opetusryhmän kokoon olivat ne vanhemmat, joiden lapsen opetusryhmässä oli yli 30 oppilasta. He pitivät muita vanhempia selvästi useammin luokan opiskeluilmapiiriä ja työrauhaa huonoina ja opettajan ajan riittämistä ja opiskelun tukea riittämättömänä. Nämä vanhemmat toivat muita useammin esiin, etteivät lapset viihdy koulussa. Kaikkein pienimmissä opetusryhmissä (alle 10 oppilasta) opiskelevien lasten vanhemmat olivat luokan työskentelyilmapiiriin tyytymättömämpiä kuin ne vanhemmat, joiden lapset olivat 11–20 tai 21–30 oppilaan opetusryhmissä. Nämä vanhemmat kertoivat muita vanhempia useammin lapsen kertoneen tulleen kiusatuksi koulussa.

Kodin ja koulun yhteistyöhön ei opetusryhmän koolla näyttänyt olevan suurta vaikutusta. Kaikkein pienemmissä opetusryhmissä (alle 10 oppilasta) opiskelevien lasten vanhemmat olivat muita useammin sitä mieltä, että kodin ja koulun yhteistyössä hyödynnetään tieto- ja viestintätekniikkaa liian vähän.

15.

MITEN KOULUN KOKO VAIKUTTAA VANHEMPIEN MUKAAN KOULUHYVINVOINTIIN?

Mitä pienemmässä kouluuyhteisössä lapsi opiskeli, sitä viihtyisämpänä, siistimpänä, turvallisempana, ulkoilemaan houkuttelevampana ja liikennejärjestelyiltään turvallisempana vanhemmat sitä pitivät. Myös oppituntien työrauhan nähtiin olevan pienissä kouluissa parempi ja opettajilla nähtiin olevan niissä enemmän aikaa lasten oppimisen ja kasvun tukemiseen.

Vanhemmat kertoivat lastensa kertoneen koulukiusaamisesta useammin pienissä kuin isommissa kouluissa. Pienissä kouluissa opiskelevien lasten vanhemmat kertoivat muita useammin, ettei koulukiusaamisen ehkäisyyn ja puuttumiseen liittyviä toimintatapoja ole esitelty vanhemmille.

Vanhemmat olivat tyytyväisimpiä kodin ja koulun yhteistyöhön pienimmissä kouluissa. Vanhempien osallisuus oli niissä isompia kouluuyhteisöjä runsaampaa. Pienten koulujen vanhemmat osallistuivat isojen koulujen vanhempia useammin kouluympäristön (tilat ja piha-alueet) suunnitteluun, kehittämiseen ja toteuttamiseen, järjestyssääntöjen laadintaan, koulun toiminnan arviointiin ja koulun juhlien järjestämiseen. Pienissä kouluissa opiskelevien lasten vanhemmat olivat muita useammin sitä mieltä, että tieto- ja viestintätekniikkaa käytetään kodin ja koulun yhteistyössä liian vähän.

16

TUOMAS KURTTILA & TUIJA METSO:

HAVAINTOJA JA KEHITTÄMISEHDOTUKSIA

Vanhempien Barometri kertoo lasten elämästä. Samalla se kertoo meille vanhempien näkemyksistä ja toiveista lasten kouluarjesta. Kyselyyn vastaajat ovat suurimmaksi osaksi naisia. Näyttää siltä, että lasten koulunkäynnin tukeminen ja kodin ja koulun yhteistyöhön osallistuminen ovat yhä edelleen enemmän äitien kuin isien vastuulla. Toisaalta juuri tämän päivän isät ovat murtamassa kasvatuksen lasikattoja; vanhempainvapaalle jäävä isä ei ole enää kummajainen.

Vanhemmat arvostavat opettajan työtä ja kannustavat lapsiaan koulunkäynnissä. Tämä luo vahvan pohjan kehittää kouluarkea. Koti- ja ammattikasvatuksen välinen suhde toimii ja on kunnossa ihmisten tasolla. Koulujärjestelmän rakenteissa on jo enemmän ongelmia, kun pohditaan esimerkiksi kuilua ala- ja yläkoulujen välillä. Koulujen ja saman koulun sisällä luokkien väliset erot voivat myös olla suuret. Liian suuret. Runsas 40 % ala- ja yläkouluista oli tarjonnut vanhemmille mahdollisuuden osallistua kodin ja koulun yhteistyön suunnitteluun/kehittämiseen.

Kouluissa, joihin vanhemmat ovat tervetulleita ja aktiivisesti arjessa mukana, toimintakulttuuri muokautuu oppimista ja kasvatusta tukevaksi. Tällöin voidaan puhua kodin ja koulun kumppanuudesta, ei kylmästä asiakkuudesta. Jos koti ja koulu eivät kohtaa, väliin jää lapsi. Kannattaa pitää mielessä, että 98,1 % vanhemmista kertoo arvostavansa opettajan työtä.

Vanhempien vastauksissa huolestuttavaa on kuilu ala- ja yläkoulujen välillä. Vaikka yhtenäinen perusopetus on yleisenä tavoitteena, toteutuu se monella tapaa heikosti. Yläkoululaisten vanhemmat ovat alakoululaisten vanhempia tyytymättömämpiä esimerkiksi luokan opiskeluilmaperiin ja työrauhaan, opettajan ajan riittämiseen ja opiskelun tuen saamiseen. Kaikkein kriittisimmin näihin teemoihin suhtautuivat erityistä tukea saavien yläkoululaisten vanhem-

mat. On tarpeen pohtia, miten yläkoulujen toimintakulttuuria voitaisiin kehittää entistä välittävämpään ja yhteisöllisempään suuntaan.

Yläkoululaisissa on kyse lapsista, jotka kolkuttelevat aikuisuuden portteja nyt liian varhain. Se on meidän aikuisten vika.

Ala- ja yläkoulujen välistä kuilua kuvaa myös vanhempien välisen yhteistyön puute. Yläkoululaisten vanhemmista 75,9 % kertoi tuntevansa lapsensa luokan vanhemmat melko tai erittäin huonosti. Vanhempien välistä yhteistyötä tarvitaan ja kaivataan lisää. Yläkoululaisten vanhemmista 40,3 % piti yhteisiä kasvatuksen pelisääntöjä tarpeellisina. Luku on suurempi kuin alaluokkalaisten vanhempien kohdalla. Vanhempien huolenaiheet lasten kasvussa ja kasvuympäristössä pitäisi kohdata yhdessä muiden vastaavassa elämäntilanteessa olevien vanhempien kanssa. Mediaan, internetiin ja tietokonepeleihin liittyvissä asioissa, jotka huolestuttavat vanhempia eniten, moni vanhempi jää yksin. Yksin kasvattamisen aika pitäisi olla ohi.

Vanhempien mukaan suurin osa lapsista käy mielellään koulua ja kokee olonsa siellä turvalliseksi. Ylälättävän moni vanhempi tietää kuitenkin lapsensa joutuneen koulussa kiusatuksi. Kaikkein useimmin kiusatuksi olivat kertoneet joutuneensa ykkösluokkalaiset sekä erityistä tukea saavat oppilaat. Kuten edellä todettiin, ykkösluokkalaisten vanhemmista 44,7 % ja erityistä tukea saavien lasten vanhemmista 44,8 % totesi lapsen kertoneen tulleen koulussa kiusatuksi. Kyselyssä ei eritelty koulukiusaamisen laatua tai tois-

tuvuutta, vaan siinä painotettiin lapsen omaa kertomista kiusaamisen kokemisesta.

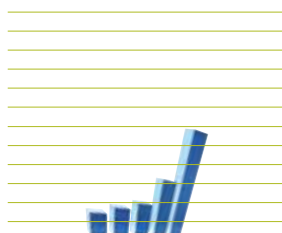
Kouluissa kiusaamisen kulttuuri on liian vahva. KivaKoulu-hanke on tehnyt ratkaisevan tärkeää työtä, jota on vain määrätietoisesti jatkettava. Hankkeessa kehitetyt toimintatavat tulee juurruttaa osaksi koulujen normaalia toimintaa kaikissa kouluissa. Tähän työhön pitää vanhemmat ottaa mukaan. Työ pitäisi aloittaa jo päiväkodeista ja esikoulusta. Nyt olemme liian myöhään liikkeellä.

Vanhemmat pitävät luokkatoimintaa ja erityisesti vanhempainyhdistystoimintaa tärkeänä. Vanhemmat arvostavat opettajan työtä, kokevat olevansa tervetulleita kouluun ja heidän on helppo ottaa yhteyttä opettajaan ja mennä vanhempainiltoihin. Olkaamme tästä iloisia ja ylpeitä!

Joka tapauksessa vanhempien osallisuus koulu-yhteisöissä kanavoitiin pitkälti varainhankintaan ja leirikoulujen ja teemapäivien tukemiseen. Kodin ja koulun yhteistyötä ja vanhempaintoimintaa on tarpeen suunnata tukemaan entistä vahvemmin yhteisöllisyyden ja välittämisen kulttuuria kouluissa. Esimerkiksi kouluruokailussa voitaisiin vanhempien mielestä tehdä enemmän yhteistyötä. Tämä ei kouluarjessa tule välttämättä nopeasti mieleen. Yhteistyötä lisäämällä kouluruokailun merkitystä ja arvostusta voitaisiin lasten ja nuorten keskuudessa lisätä.

Toivomme, että Vanhempien Barometri herättää meitä pohtimaan lastemme ja meidän kasvattajien arkea. Vaikka ylpeyden aiheita on, jokainen aikakausi asettaa omat erityiset, uudet haasteensa. Ne meidän on tänään kohdattava. Perusta on hyvä, mutta laivassa on vuotokohtia. Karille emme ole nopeasti seilaamassa. Enemmän kyse on ajelehtimisesta, jossa koulujen ja luokkien väliset erot uhkaavat kasvaa. Kärtsijä on lapsi ja yhteiskuntamme.

Tarvitsemme pari piirua kouluhyvinvoinnin suuntaan. Lukemaan ja laskemaan oppiminen eivät riitä. Tavoite hyvästä ihmisestä ja kunnan kansalaisesta on otettava piirongin laatikosta ja päivitettävä tähän päivään. Tehtävä on yhteinen.

17.

KYSELY PERUSKOULUN VANHEMMILLE

Hyvä peruskoululaisen vanhempi!

Tällä kyselyllä Suomen Vanhempainliitto kartoittaa vanhempien näkemyksiä kouluhyvinvoinnista. Vastaamalla olet mukana kehittämässä perusopetusta ja koululaisten hyvinvointia.

Vastaa kysymyksiin ajatellen lapsesi koulunkäyntiä ja koulua. Mikäli Sinulla on useampia peruskouluikäisiä lapsia, voit valita kenen osalta haluat kyselyyn vastata. Jos haluat vastata useamman lapsesi osalta, täytä kustakin lapsesta oma lomake.

Muistathan lopuksi lähettää vastauksesi! Lämmin kiitos osallistumisesta!

TAUSTATIEDOT

1) Vastaaajan sukupuoli

- nainen
- mies

2) Ikä

- alle 30 vuotta
- 30-39 vuotta
- 40-49 vuotta
- 50-59 vuotta
- 60 tai enemmän

3) Koulutus

- peruskoulu tai vastaava
- ylioppilastutkinto
- ammattitutkinto (myös opistotasoinen)
- ammattikorkeakoulututkinto
- yliopistotutkinto
- muu, mikä?

4) Lääni

- Etelä-Suomi
- Länsi-Suomi
- Itä-Suomi
- Oulu
- Lappi

5) Kunta, jossa lapsesi on perusopetuksessa

.....

6) Lapsesi sukupuoli

- tyttö
- poika

7) Lapsesi koulun oppilasmäärä

- alle 50
- 50 - 250
- 251 - 500
- yli 500
- en osaa sanoa

8) Millä vuosiluokalla lapsesi on?

- ensimmäisellä luokalla
- toisella luokalla
- kolmannella luokalla
- neljännellä luokalla
- viidennellä luokalla
- kuudennella luokalla
- seitsemännellä luokalla
- kahdeksannella luokalla
- yhdeksännellä luokalla
- kymmenennellä luokalla

9) Lapsesi luokan oppilasmäärä

- alle 10
- 11 - 20
- 21 - 30
- yli 30
- en osaa sanoa

10) Lapsesi saa oppimiseensa erityistä tukea (esim. on erityiskoulussa, -luokalla tai integroituna yleisopetukseen)

- ei
- kyllä

KOULUN TILAT JA TOIMINTATAVAT

11) Valitse vastausvaihtoehdoista se, joka kuvaa parhaiten näkemystäsi.

- 1=täysin eri mieltä**
2=eri mieltä
3=samaa mieltä
4=täysin samaa mieltä
0=en osaa sanoa

	1	2	3	4	0
Koulurakennus on terveellinen (sisäilma, homeongelmat ym.).	☐	☐	☐	☐	☐
Koulu pihoineen on viihtyisä.	☐	☐	☐	☐	☐
Koulun tilat ovat siistit.	☐	☐	☐	☐	☐
Koulu pihoineen on turvallinen.	☐	☐	☐	☐	☐
Koulun piha houkuttelee ulkoilemaan.	☐	☐	☐	☐	☐
Kouluympäristön liikennejärjestelyt ovat turvalliset.	☐	☐	☐	☐	☐
Lapseni luokassa vallitsee myönteinen opiskeluilmapiiri.	☐	☐	☐	☐	☐
Oppitunneilla on hyvä työrauha.	☐	☐	☐	☐	☐
Opettajilla on riittävästi aikaa lapseni oppimisen ja kasvun tukemiseen.	☐	☐	☐	☐	☐
Opettajat kohtelevat oppilaita oikeudenmukaisesti.	☐	☐	☐	☐	☐
Koulussa puututaan riittävän ajoissa oppilaan ongelmiin.	☐	☐	☐	☐	☐
Koulussa saa riittävästi tukea oppimisen ja opiskelun ongelmiin (opettajan antama tuki, tukiopetus, erityisopetus, oppilashuolto).	☐	☐	☐	☐	☐
Koulukiusaamiseen puututaan nopeasti.	☐	☐	☐	☐	☐
Oppilaat voivat vaikuttaa koulun asioihin.	☐	☐	☐	☐	☐
Kouluterveydenhuollon palveluja on riittävästi saatavilla.	☐	☐	☐	☐	☐
Koulukuraattorin ja -psykologin palveluja on riittävästi saatavilla.	☐	☐	☐	☐	☐
Lapseni käy mielellään koulua.	☐	☐	☐	☐	☐
Lapseni kokee olonsa koulussa turvalliseksi.	☐	☐	☐	☐	☐
Lapsellani on koulussa kavereita.	☐	☐	☐	☐	☐

12) Koulun tilat ovat kooltaan oppilasmäärään nähden

- liian pienet
- sopivan kokoiset
- liian suuret
- en osaa sanoa

13) Lapseni opetusryhmä on oppilasmäärältään

- liian suuri
- sopivan kokoinen
- liian pieni
- en osaa sanoa

14) Päivittäinen kotitehtävien määrä on lapselleni

- liian suuri
- sopiva
- liian vähäinen
- en osaa sanoa

15) Koulutyöhön liittyvä työmäärä on kokonaisuutena lapselleni

- liian suuri
- sopiva
- liian vähäinen
- en osaa sanoa

16) Lapseni on kertonut joutuneensa koulussa kiusatuksi tämän lukuvuoden aikana

- ei
- kyllä

17) Onko lapsesi yksinäinen koulussa?

- ei koskaan
- harvoin
- silloin tällöin
- usein
- erittäin usein

18) Jos lapsesi on yksinäinen koulussa, mitä asialle pitäisi mielestäsi tehdä?

.....

.....

.....

.....

KOULUPÄIVÄN RAKENNE JA KOULUMATKAT

19) Lapseni koulupäivä alkaa aamuisin

- liian aikaisin
- sopivaan kellonaikaan
- liian myöhään
- en osaa sanoa

20) Lapseni koulupäivä päättyy iltapäivisin

- liian aikaisin
- sopivaan kellonaikaan
- liian myöhään
- en osaa sanoa

21) Lapseni koulupäivän pituus on

- liian lyhyt
- sopiva
- liian pitkä
- en osaa sanoa

22) Paikkakunnallamme on tarjolla koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaa

- liian vähän
- riittävästi
- liian paljon
- en osaa sanoa

23) Lapseni koulussa järjestetään oppilaille kerhotoimintaa

- liian vähän
- riittävästi
- liian paljon
- en osaa sanoa

24) Koululaisilla on lukuvuoden aikana lomapäiviä (syysloma, joululoma, talviloma)

- liian vähän
- sopivasti
- liian paljon
- en osaa sanoa

25) Koulujen kesäloma alkaa kesäkuun alkupäivinä. Koulujen kesäloman aloitusajankohtaa pitäisi mielestäni

- aikaistaa
- myöhentää
- nykyinen aloitusajankohta on sopiva
- en osaa sanoa

26) Koulujen kesäloman pituutta pitäisi mielestäni

- lyhentää
- pidentää
- nykyinen kesäloman pituus on sopiva
- en osaa sanoa

27) Kouluruoka tarjoillaan koulussa

- liian aikaisin
- sopivaan kellonaikaan
- liian myöhään
- en osaa sanoa

28) Kouluruokailuun on varattu aikaa

- liian vähän
- sopivasti
- liian paljon
- en osaa sanoa

29) Kouluruoka maistuu lapselleni

- huonosti
- vaihtelevasti
- hyvin
- en osaa sanoa

30) Lapseni koulussa tarjotaan kouluruoan lisäksi välipalaa

- maksullisena
- maksuttomana
- ei lainkaan
- en osaa sanoa

31) Pidän välipalan tarjoamista koulupäivän aikana

- ei lainkaan tärkeänä
- ei kovin tärkeänä
- melko tärkeänä
- erittäin tärkeänä
- en osaa sanoa

32) Kuinka pitkä lapsesi koulumatka on?

- alle 1 km
- 1,1 -5 km
- 5,1-10 km
- yli 10 km

33) Miten lapsesi kulkee koulumatkan?

- jalkaisin
- pyörällä
- mopolla tai vastaavalla
- henkilöautolla vanhempien kuljettamana
- julkisilla kulkuneuvoilla
- koulukuljetuksella

34) Lapseni koulumatka on

- erittäin vaarallinen
- melko vaarallinen
- melko turvallinen
- erittäin turvallinen
- en osaa sanoa

KODIN JA KOULUN YHTEISTYÖ

35) Valitse vastausvaihtoehdoista se, joka kuvaa parhaiten näkemystäsi.

1=täysin eri mieltä

2=eri mieltä

3=samaa mieltä

4=täysin samaa mieltä

0=en osaa sanoa

	1	2	3	4	0
Tunnen vanhempana olevani tervetullut lapseni kouluun.	☐	☐	☐	☐	☐
Vanhempia kannustetaan pitämään yhteyttä kouluun	☐	☐	☐	☐	☐
Koulun opetussuunnitelma on vanhempien saatavilla.	☐	☐	☐	☐	☐
Koulun opetussuunnitelmassa on kuvattu selkeästi kodin ja koulun yhteistyön toimintatavat.	☐	☐	☐	☐	☐
Saan lapseni opiskeluun liittyvistä asioista riittävästi tietoa opettajilta.	☐	☐	☐	☐	☐
Minua kuullaan lapseni opiskeluun ja koulunkäyntiin liittyvissä asioissa.	☐	☐	☐	☐	☐
Saan vanhempana myös positiivista palautetta lapseni koulunkäynnistä.	☐	☐	☐	☐	☐
Koulukiusaamisen ehkäisyyn ja puuttumiseen liittyvät toimintatavat on esitelty vanhemmille.	☐	☐	☐	☐	☐
Kouluruokailuun liittyvissä asioissa tehdään riittävästi yhteistyötä vanhempien kanssa.	☐	☐	☐	☐	☐
Kouluterveydenhuollon ja vanhempien välinen yhteistyö on toimivaa.	☐	☐	☐	☐	☐
Saan vanhempana riittävästi tietoa oppilashuollon palveluista (kouluterveydenhoitaja, -lääkäri, koulukuraattori, psykologi)	☐	☐	☐	☐	☐
Koulussa pitäisi toimia nykyistä useampia ammattiryhmiä (esim. nuorisotyö tai perheneuvonta).	☐	☐	☐	☐	☐
Vanhempainiltoja järjestetään riittävästi.	☐	☐	☐	☐	☐
Vanhempien ja opettajan henkilökohtaisia tapaamisia ("vanhempainvartteja") järjestetään lapseni koulussa riittävästi.	☐	☐	☐	☐	☐
Kodin ja koulun yhteistyöhön pitäisi laatia koulussa pelisäännöt.	☐	☐	☐	☐	☐
Ristiriitatilanteet vanhempien ja opettajien välillä ovat lisääntyneet.	☐	☐	☐	☐	☐

36) Onko koulu tarjonnut vanhemmille mahdollisuuden osallistua seuraaviin koulun toimintoihin?

	ei	kyllä	en osaa sanoa
Koulupäivän rakenteeseen (esim. koulun alkamisaika tai ruokatunnin ajankohta) liittyviin asioihin	☐	☐	☐
Lomien sijoittumiseen	☐	☐	☐
Kouluympäristön (tilojen ja piha-alueiden) suunnitteluun/kehittämiseen/toteuttamiseen	☐	☐	☐
Opetussuunnitelman laatimiseen/kehittämiseen	☐	☐	☐
Kodin ja koulun yhteistyön suunnittelemiseen/kehittämiseen	☐	☐	☐
Järjestyssääntöjen laatimiseen	☐	☐	☐
Kouluruokailun suunnittelemiseen/kehittämiseen	☐	☐	☐
Oppilashuollon kehittämiseen	☐	☐	☐
Koulun toiminnan arviointiin	☐	☐	☐
Teemapäivien järjestämiseen	☐	☐	☐
Koulun juhlien järjestämiseen	☐	☐	☐
Retkien ja leirikoulujen järjestämiseen	☐	☐	☐
Varainhankintaan	☐	☐	☐

37) Mihin muihin asioihin koulu on tarjonnut vanhemmille mahdollisuuden osallistua?

.....

.....

.....

38) Kodin ja koulun yhteistyössä hyödynnetään tieto- ja viestintätekniikkaa (esim. Wilma, Helmi, sähköinen reissuvihko tms.)

- liian vähän
- sopivasti
- liian paljon
- en osaa sanoa

39) Toimiiko lapsesi koulussa johtokunta, jossa on vanhempien edustaja?

- ei
- kyllä
- en osaa sanoa

40) Toimiiko lapsesi koulussa vanhempainyhdistys tai vastaava?

- ei
- kyllä
- en osaa sanoa

41) Oletko mukana vanhempainyhdistyksen toiminnassa?

- en
- kyllä
- olen ollut aiemmin, mutta en tällä hetkellä

42) Pidän vanhempainyhdistystoimintaa

- erittäin tarpeettomana
- melko tarpeettomana
- melko tarpeellisena
- erittäin tarpeellisena
- en osaa sanoa

43) Pidän luokkakohtaista vanhempaintoimintaa

- erittäin tarpeettomana
- melko tarpeettomana
- melko tarpeellisena
- erittäin tarpeellisena
- en osaa sanoa

44) Tunnen lapseni luokan vanhemmat

- erittäin huonosti
- melko huonosti
- melko hyvin
- erittäin hyvin
- en osaa sanoa

45) Kodin ja koulun yhteistyötä tehdään lapseni koulussa kokonaisuutena

- liian vähän
- riittävästi
- liian paljon
- en osaa sanoa

46) Kodin ja koulun yhteistyötä tulisi mielestäni jatkossa vahvistaa erityisesti

- kunnan tasolla
- koulun tasolla
- luokan tasolla
- oppilaan tasolla
- yhteistyö toimii hyvin kaikilla tasoilla
- en osaa sanoa

KODIN TUKI KOULUNKÄYNNISSÄ

47) Valitse vastausvaihtoehdoista se, joka kuvaa parhaiten näkemystäsi.

- 1=täysin eri mieltä
2=eri mieltä
3=samaa mieltä
4=täysin samaa mieltä
0=en osaa sanoa

	1	2	3	4	0
Arvostan opettajien tekemää työtä.	☐	☐	☐	☐	☐
Kannustan lastani menestymään koulussa.	☐	☐	☐	☐	☐
Autan lastani koulutehtävissä.	☐	☐	☐	☐	☐
Lapseni tarvitsee usein tukeani koulutehtävissä.	☐	☐	☐	☐	☐
Menen mielelläni kouluun keskustelemaan lapseni opettajien kanssa.	☐	☐	☐	☐	☐
Jos lapsellani on koulussa ongelmia, minun on helppo ottaa opettajaan yhteyttä.	☐	☐	☐	☐	☐
Osallistun mielelläni vanhempainiltoihin.	☐	☐	☐	☐	☐

48) Lapseni terveydentila on mielestäni

- erittäin huono
 melko huono
 keskinkertainen
 melko hyvä
 erittäin hyvä

49) Mitkä asiat huolestuttavat sinua tällä hetkellä eniten lapsesi kasvussa ja kasvuympäristössä? Voit valita useamman vaihtoehdon.

- ravinto
 päihteet
 liikunta
 ulkoilu
 riittävä uni
 media, internet ja tietokonepelit
 ystävät ja kaverit
 koulunkäynti
 ei mikään
 joku muu, mikä?

50) Kaipaako lasten kasvatuksen tueksi vanhempien yhdessä laatimia pelisääntöjä, joissa sovitaan esimerkiksi yhteisistä kotiintuloajoista?

- en
 kyllä
 en osaa sanoa

51) Miten kouluhyvinvointia tulisi mielestäsi jatkossa kehittää?

.....
.....
.....

Muistathan lähettää lomakkeen alla olevasta "lähetä" - painikkeesta!

Kiitos vastauksestasi!

VANHEMPIEN BAROMETRI 2011

Peruskoululaisten vanhempien näkemyksiä kouluhyvinvoinnista

SUOMEN VANHEMPAINLIITTO RY
www.vanhempainliitto.fi